

**Rovaniemen kaupungin ohjeistus
kaduille tai muille yleisille alueille
tukeutuvien
mikroliikkumispalveluiden
operaattoreille**

Ohjeistuksen tarkoitus

Rovaniemen kaupunki haluaa edistää uusien markkinapohjaisten mikroliikkumisen palveluiden käynnistymistä alueelleen ja haluaa olla aktiivisessa yhteistyössä kaupunkiin tulevien operaattoreiden kanssa.

Erilaiset mikroliikkumispalvelut ja niiden käyttämät kulkuvälineet tarjoavat niin kaupunkilaisille kuin matkailijoillekin uusia ja nopeasti kehittyviä tapoja liikkua kaupunkiympäristössä ilmastoystävällisesti. Ne voivat parhaimmillaan tukea kestäviä liikkumismuotoja, kuten joukkoliikennettä sekä synnyttää kestäviä matkaketjuja.

Rovaniemen kaupunki ohjeistaa tällä asiakirjalla sellaista vuokraustoimintaa harjoittavia operaattoreita, jotka tarjoavat asiakkailleen katutilaan tai muuhun yleiseen alueeseen tukeutuen vuokrattavaksi kevyitä rekisteröimättömiä mikroliikkumisen kulkuvälineitä, kuten sähköpotkulautoja tai asemattomia kaupunkipyöriä.

Tätä ohjetta tulee säännöllisesti päivittää seuraten toiminnan ja liikkumisvälineiden kehitystä sekä havaittuja ongelmakohtia tai kehitystarpeita.

Esimerkkejä kulkuvälineistä

Kevyet sähköajoneuvot, sähköpotkulaudat:

- Suurin sallittu nopeus 25 km/ h
- Noudatetaan polkupyörän liikennesääntöjä
- Palvelua operoidaan yleensä asematoma järjestelmänä

Polkupyörä, asematon kaupunkipyöräjärjestelmä:

- Polkupyörä
- Sähköavusteinen polkupyörä tai moottorilla varustettu polkupyörä
- Suurin sallittu nopeus 25 km/ h
- Noudatetaan polkupyörän liikennesääntöjä

Toiminnan yleiset edellytykset

Operaattorin toiminnan tulee perustua Suomen lainsäädäntöön. Kulkuvälineiden käytöstä ja teknisistä ominaisuuksista on säädetty tieliikenne- ja ajoneuvolaissa. Tällä ohjeistuksella pyritään yhteistyössä operaattorin kanssa turvaamaan edellytykset turvalliseen ja viihtyisään katu ympäristöön sekä turvaamaan edellytykset katu ympäristön kunnossapidolle.

Operaattorin tulee opastaa käyttäjiä turvalliseen liikennekäyttämiseen ja ohjeistaa oikea paikka liikenteessä. Operaattorin tulee ohjeistaa asiakkaitaan noudattamaan liikennesääntöjä, sekä huomioimaan muiden liikkujien turvallisuus ja viihtyvyys kaduilla, pyöräväylillä, jalkakäytävillä, kävelykaduilla ja muussa julkisessa tilassa. Käyttäjää tulee opastaa myös huolehtimaan omasta turvallisuudesta sekä suositella kypärän käyttöä.

Operaattori vastaa siitä, että tarjottava palvelu ja vuokrattavat kulkuvälineet täyttävät lain vaatimukset ja ovat turvallisia käyttää. Operaattorilla on lainsäädännön mukainen vastuu palvelusta käyttäjille tai kolmansille osapuolille aiheutuneista vahingoista. Operaattori vastaa toiminnan tarvitsemista vakuutuksista ja kertoo niistä myös käyttäjille.

Yhteistyö kaupungin ja operaattorin välillä

Kaupunki ei ole palvelun järjestämisessä osallinen ja tämä tulee operaattorin viestinnässään selkeästi ilmaista.

Ennen toiminnan aloittamista tulee kaupungin ja operaattorin välillä järjestää neuvottelu, jossa tutustutaan tähän ohjeeseen ja keskustellaan käytännön toimenpiteistä. Tämän jälkeen tulee vuosittain pitää yhteistyöpalaveri, jossa käydään läpi edellisen vuoden kokemuksia sekä operaattorin suunnitelmia palvelun kehittämiseksi ja havaittujen epäkohtien korjaamiseksi. Operaattorin tulee ilmoittaa toiminta-alueensa sekä alueelle tuotavien kulkuvälineiden määrä kaupungille ennen toiminnan aloittamista ja pitää kaupunki ajan tasalla muutosten suhteen.

Kaupunki edellyttää, että käytettävillä kulkuvälineillä on selkeä omistaja, joka on niistä vastuussa. Omistajan nimi on oltava selkeästi merkittynä liikennevälineeseen. Operaattorin ja välineiden omistajan on ilmoitettava kaupungille yhteyshenkilönsä, johon voi ottaa kaikissa häiriötilanteissa yhteyttä.

Operaattorin toivotaan luovuttavan anonymisoitua tietoa avoimena julkiseen käyttöön liikkumisen palveluiden edistämiseksi, mutta vähintään kaupungin käyttöön liikennesuunnittelun tarpeisiin.

Toiminta-alue

Rovaniemen kaupunki ei rajoita palvelun toiminta-aluetta. Operaattori voi päättää toiminta-alueesta itsenäisesti.

Ohjeessa määritellään toimintatapoja koskien vain asemakaavan mukaisia kaupungin omistuksessa olevia katu- ja muita yleisiä alueita. Pysäköintikäytännöt kiinteistön tontilla ovat kiinteistön omistajan tai haltijan päätettävissä.

Rajoitukset katujen ja yleisten alueiden käytössä

Aluerajoitukset pysäköinnissä ja nopeusrajoitusalueet:

Liikenneturvallisuuden, liikenteen sujuvuuden, katuympäristön esteettömyyden ja siisteyden vuoksi kaupunki on määrittänyt alueita, joilla kulkuvälineiden pysäköinti on kielletty. Operaattorin tulee varmistaa, että käyttäjiä ohjeistetaan selkeästi pysäköintikieltoalueista. Lisäksi operaattorin tulee teknisen ratkaisun tai hinnoittelun kautta varmistaa, että käyttäjää ohjataan välttämään pysäköintiä kielletyillä alueilla. Kieltoalueita ovat erityisen ahtaat tai vilkkaat alueet. Tällaisia alueita ovat sillat, alikulkukäytävät, kävelykatu ja keskeinen kävely- ja torialue Napapiirillä.

Kaupunki esittää myös operaattorin toteuttamalla teknisellä ohjauksella toteutettavaa nopeusrajoitusta 10 km/h vilkkaimmilla kävelykatu ja pihakatuosuuksilla.

Operaattorin on sitouduttava päivittämään ohjeitaan ja taustajärjestelmiään viimeisimmällä voimassa olevalla versiolla rajoitusalueista. Kaupunki toimittaa rajoitusalueet paikkatietomuodossa operaattorille.

Pysäköinti

Kulkuvälineiden pysäköintiä säädellään ja valvotaan tieliikennelain pysäköintisäännösten ja liikennemerkeillä osoitetun liikenteenohjauksen mukaisesti. Kulkuvälineillä, jotka laissa rinnastetaan polkupyörään, saa polkupyörän tapaan pysäyttää tai pysäköidä myös jalkakäytävälle, kuitenkin niin, ettei siitä aiheudu kohtuuttomasti haittaa muulle kulkemiselle. Jalkakäytävälle tulee jäädä pysäköinnistä huolimatta vähintään kaksi metriä vapaata kulkutilaa. Kulkuvälinettä ei saa jättää ajoradalle, autojen pysäköintipaikoille, pyörätelineisiin tai paikkaan, jossa se aiheuttaa törmäys- tai kaatumisvaaran. Pysäköinti on kielletty myös puistojen ja katujen viheralueilla.

Operaattorilla on vastuu huolehtia siitä, ettei pysäköinnistä synny merkittävää haittaa. Mikäli potkulautoja on pysäköity niin, että niistä aiheutuu vaaraa tai merkittävää haittaa, on operaattorin reagoitava mahdollisimman nopeasti siirtämällä lautoja. Väärään paikkaan pysäköidyt kulkuvälineet voivat aiheuttaa erityistä vaaraa mm. näkövammaisille ja liikuntaesteisille, joten esteettömyyteen on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Pysäköintialueita ei saa merkitä maastoon, vaan ohjauksen on tapahduttava sovelluksen kautta. Kiinteiden ja merkittyjen asemapaikkojen sijoittamisesta kaupungin alueelle tulee erikseen neuvotella sekä laatia näistä asianmukaiset vuokraussopimukset.

Kaupunki voi niin päättäessään ohjata pysäköintiä merkitsemällä yleisiä pysäköintipaikkoja kyseisille kulkuvälineille.

Liikkumisvälineiden ylläpito ja siirto

Operaattorilla tulee olla välineet ja tilat kulkuvälineiden siirtämiseen, huoltamiseen ja säilyttämiseen. Operaattorin on päivittäin seurattava kulkuvälineiden sijaintia ja oltava valmis reagoimaan nopeasti, mikäli niiden pysäköinnistä aiheutuu vaaraa tai merkittävää haittaa. Rikkinäiset kulkuvälineet tulee korjata tai poistaa käytöstä vähintään 2 vuorokauden kuluessa vian ilmoittamisesta tai havaitsemisesta.

Operaattorin on huolehdittava siitä, että kulkuvälineet eivät ole kaupungin kunnossapitotöiden esteenä. Ne on pyydettyäessä siirrettävä pois kunnossapitotöiden tieltä vuorokauden kuluessa pyynnöstä.

Yleiset alueet eivät ole käytettävissä kulkuvälineiden pitkäaikaista säilytystä varten. Jos kulkuvälineen arvon, kunnan ja muiden ulkoisesti havaittavien seikkojen perusteella on ilmeistä, että se on hylätty, se voidaan siirtää kaupungin toimesta välivarastoon. Siirto voidaan tehdä kaupungin toimesta myös, jos siirtopyyntöön ei reagoita. Kaupunki tai kaupungin urakoitsija veloittaa siirrosta ja säilytyksestä aiheutuneet kustannukset operaattorilta toteutuneiden kustannusten mukaan.

Tapahtumien aikana operaattorin tulee kaupungin pyynnöstä poistaa kulkuvälineet sellaisilta alueilta, jotka on vuokrattu tapahtuman käyttöön. Tapahtumat voivat myös aiheuttaa tavallisuudesta poikkeavaa käyttötarvetta kulkuvälineille ja niiden sijoittumista tarpeeseen nähden on hyvä seurata.

Viestintä

Ennen vuokraustoiminnan aloittamista, tulee operaattorin esittää Rovaniemen kaupungille suunnitelma operaattorin viestintätoimenpiteistä.

Operaattori vastaa siitä, että käyttäjillä on tarpeeksi tietoa saatavilla palvelun ja kulkuvälineiden käyttöön liittyen. Operaattorin tulee opastaa käyttäjää oikeisiin ajo- ja pysäköintitapoihin ja kertoa järjestelmän toiminta-alueesta sekä kaupungin rajoitetuista ja kielletyistä ajo- ja pysäköintialueista. Lisäksi operaattorin tulee opastaa yleisesti käyttäjää kulkuvälineen käytön osalta. Operaattorin tulee suositella käyttäjilleen kypärän käyttöä.

Ohjeistaminen pitää tapahtua asiakkaan liittyessä palvelun käyttäjäksi ja sen jälkeen aina palvelun tai toimintaympäristön muuttuessa.

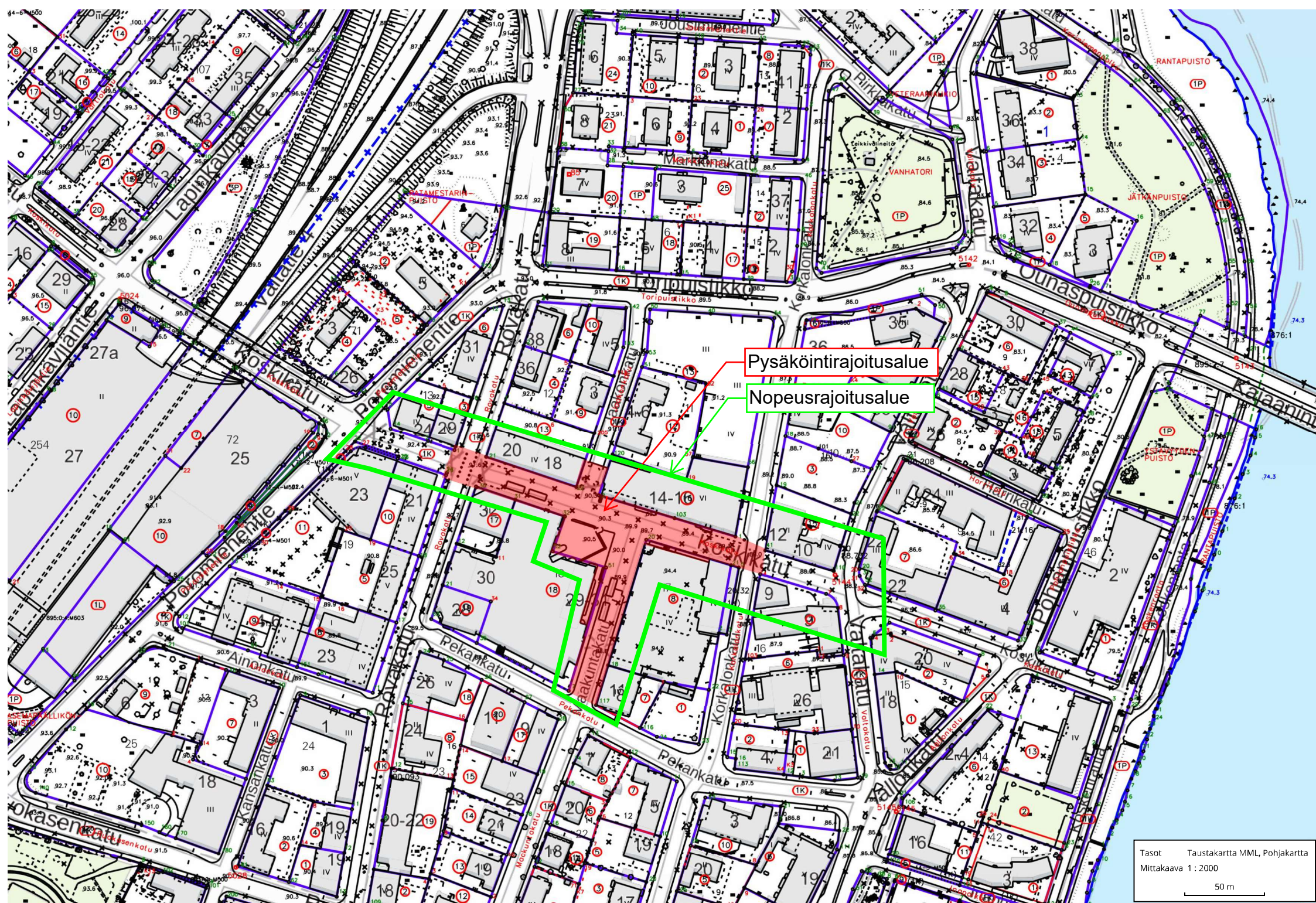
Palautteiden käsittely

Operaattorin tulee varata riittävät palautekäsittelykanavat ja -henkilöstö. Operaattorin on tarjottava ylläpidettävät ja toimivat suomen kieliset internet-sivut tai mobiilisovellus, josta löytyy tarvittavat asiakaspalvelun yhteystiedot ja vastauksia käyttäjien usein esittämiin kysymyksiin. Potkulautojen siirtotarpeita ja muita mahdollisia ongelmatilanteita varten on operaattorilla oltava suomalainen puhelinnumero tai online-/mobiilipalautekanava. Asiakkaita on palveltava suomen kielellä. Asiakaspalvelukanava ja yhteystiedot tulee olla selkeästi merkittynä kulkuvälineeseen.

Kaupunki ohjaa saamansa palveluun kohdistuvat palautteet operaattorille vastattaviksi.

Liitteet

- Kartta keskeisistä pysäköintikielto- ja nopeusrajoitusalueista

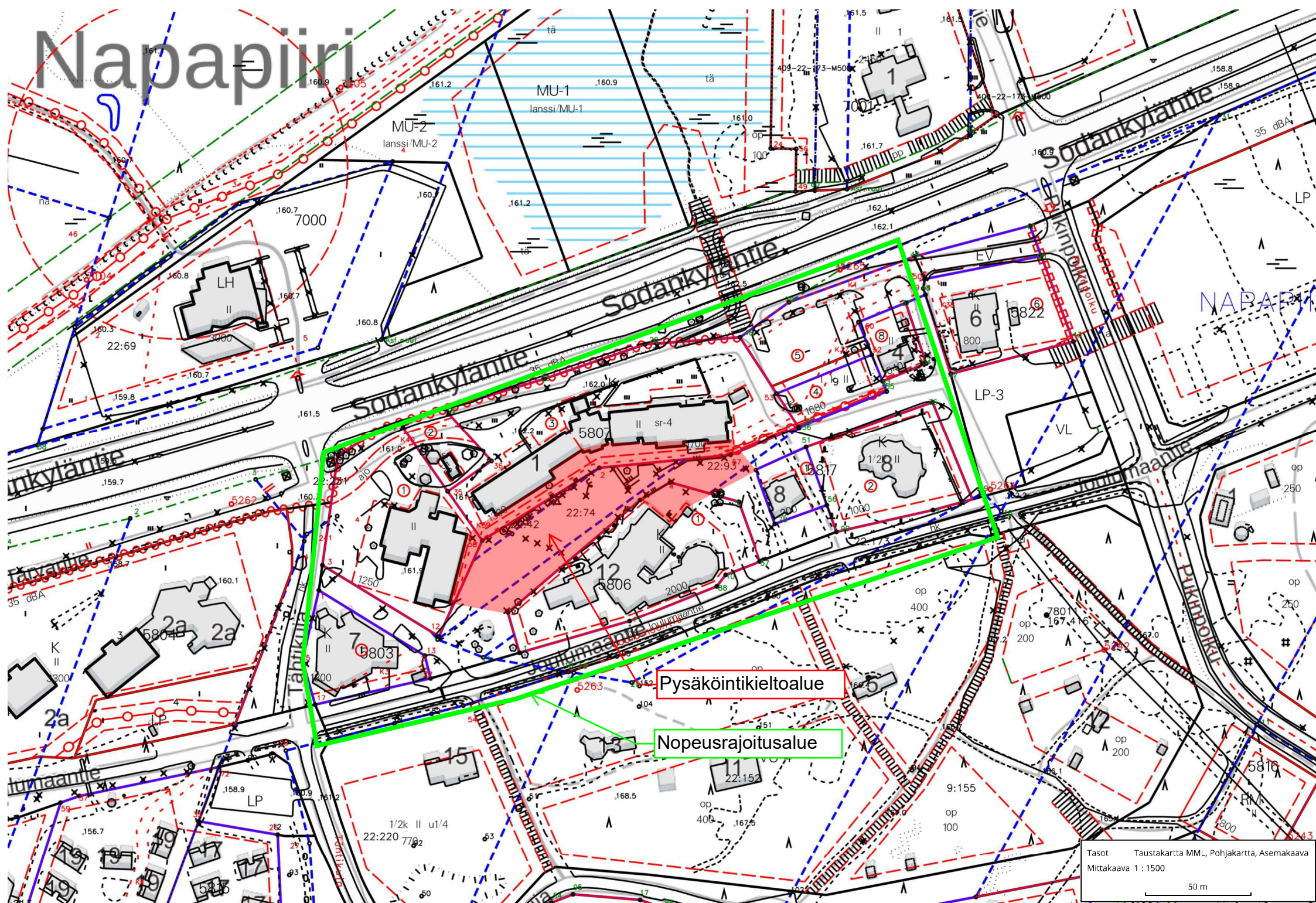

Pysäköintirajoitusalue

Nopeusrajoitusalue

Tasot Taustakartta MML, Pohjakartta
Mittakaava 1 : 2000
50 m

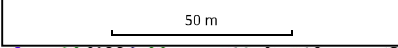
Napapiiri

Pysäköintikieltoalue

Nopeusrajoitusalue

Tasot Taustakartta MML, Pohjakartta, Asemakaava
Mittakaava 1 : 1500

Kartoilla esitettyjen rajoitusalueiden lisäksi pysäköintikieltoalueita ovat myös väylät siltojen kannella ja alikulkukäytävissä.

Siltojen kansilla tilaa pysäköintiin ei ole ja lisäksi näillä rajoituksilla pyritään estämään välineiden ilkivaltaista pudottamista vesistöihin tai alittaville liikenneväylille. Alikulkukäytävissä voi valaistusolosuhteista tai ahtaudesta johtuen aiheutua törmäysvaara pysäköityyn kulkuvälineeseen.